

Łódź, dnia 30 czerwca 2020 r.

WUOZ-ZRR.5140.57.2020.PU

**Za zwrotnym
potwierdzeniem odbioru**

ZAWIADOMIENIE

Na podstawie § 15 ust. 1 i 5 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661, ze zm.), Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadamia o włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków karty ewidencyjnej obiektu nieruchomości niewpisanego do rejestru zabytków, sporządzonej dla budynku dawnej stolarni mechanicznej i ręcznej firmy „Bracia H. i A. Schwartz”, usytuowanej w Łodzi przy ul. Henryka 8 (opr. P. Ugorowicz, WUOZ w Łodzi, marzec 2020 r.), tym samym o włączeniu ww. obiektu do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Na podstawie § 15 ust. 7 ww. rozporządzenia, w załączeniu przekazujemy kopię karty ewidencyjnej sporządzonej dla przedmiotowego obiektu, ponadto kopię zarządzenia ŁWKZ NR 27/2020 z dnia 24.06.2020 r., w sprawie włączenia ww. obiektu do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

ŁÓDZKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Aleksandra Stępień

W załączeniu:

1. Kopia karty ewidencyjnej ww. zabytku
2. Kopia zarządzenia ŁWKZ Nr 27/2020 z dnia 24.06.2020 r.

Otrzymują:

1. Pani Anna Staniszevska, ul. Przedwiośnie 13, 91-490 Łódź
2. Pan Adam Staniszevski, ul. Piastowska 33, 91-188 Łódź
3. Gmina Miasto Łódź, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź
4. a/a

Do wiadomości:

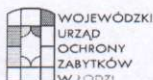
5. Prezydent Miasta Łodzi, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź
(w związku z treścią § 15.5 rozporządzenia MKiDN z dnia 26.05.2011 r.)
6. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź
7. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi, ul. Warecka 3, 91-202 Łódź
8. Biuro Architekta Miasta Oddział Ochrony Dziedzictwa i Estetyki Miasta UML, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź

Sprawę prowadzi: Piotr Ugorowicz, główny specjalista, Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków, tel. 42/ 635 80 06.

Naczelnik Wydziału Zabytków
Ruchomych i Rejestru Zabytków

GŁÓWNY SPECJALISTA

Piotr Ugorowicz

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŁÓDŹ

1. Nazwa

**BUDYNEK DAWNEJ STOLARNI MECHANICZNEJ I RĘCZNEJ
FIRMY „BRACIA H. i A. SCHWARTZ”**

2. Czas powstania

1922 r.

9. Materiały graficzne

Widok ogólny budynku z kierunku pñ.- wsch.

Elewacja boczna, pñ.-wsch., widok ogólny.

Widok ogólny budynku z kierunku pñ.- zach.

4. Adres (ulica, nr posesji)

**Ul. Henryka 8
(dz. 158/24, obręb G-13)**

5. Przynależność administracyjna

województwo: **łódzkie**

powiat: **Łódź**

gmina: **Łódź**

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°43'38.84" E: 19°28'28.74"

7. Użytkowanie obecne

**Usługowo-magazynowe (parter)
Nie użytkowane (wyższe kondygnacje)**

8. Stan zachowania

Dostateczny (3) / zły (2)

Plan sytuacyjny posesji przy ul. Henryka 8 z oznaczeniem granic ochrony obiektu.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Opis:

Budynek dawnej stolarni mechanicznej i ręcznej został wzniesiony w 1922 r. na terenie tartaku i składu drewna prowadzonego przez firmę „Bracia H. i A. Schwartz”, należącej do Helmuta i Arnolda Schwartz. Tartak braci Schwartz został założony ok. 1920 r. W okresie międzywojennym były to jedne z największych zakładów obróbki drewna w południowej części Łodzi, obejmowały rozległy obszar kilku posesji położonych wzdłuż ul. Henryka, na odcinku od ul. Rzgowskiej do ul. Tuszyńskiej, na którym usytuowane było przeszło 20, głównie drewnianych budynków (m.in. składy drewna, magazyny, stajnia, garaże, budynek mieszkalny, obiekty gospodarcze i socjalne), tartak posiadał również własną bocznice kolejową prowadzącą do pobliskiej stacji Łódź-Chojny. Opisywany budynek fabryczny został wzniesiony dwuetapowo, w pierwszej stolarni mechanicznej, jednopiętrowa z poddaszem oraz częściowym podpiwniczeniem (pomieszczenie transmisji), zbudowana na podstawie projektu zatwierdzonego przez Inspekcję Budowlaną w maju 1922 r. Następnie, w sierpniu 1922 r., władze budowlane zatwierdziły projekt nadbudowy istniejącego budynku o dwa piętra i poddasze, gdzie przewidziano dodatkowe pomieszczenia dla stolarni ręcznej. Plan budowy oraz plan nadbudowy zostały sporządzone przez tego samego architekta, którego nieczytelny podpis widnieje na zachowanej, archiwalnej kopii dokumentacji projektowej (D. Zreberberg?). W okresie powojennym przedsiębiorstwo jako opuszczone mienie ponemieckie, zostało przejęte na własność Skarbu Państwa i oddane w zarząd Tomaszowskiej Fabryki Tektury, następnie Łódzkich Zakładów Wyrobów Papierowych.

Jest to obiekt trzypiętrowy z poddaszem, w części podpiwniczony, o ścianach zewn. i wewn. murowanych z cegły ceramicznej, pełnej, na zaprawie wapienno-cementowej, zewnętrznie otynkowany, przykryty dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej, krytym papą, założony na rzucie prostokąta zbliżonego do kwadratu. W narożniku płd.-wsch. budynku zlokalizowana jest pięciokondygnacyjna wieża z nadbudówką mieszcząca klatkę schodową oraz, w górnej partii, zbiornik p.poż. o konstrukcji stalowej. We wnętrzu budynku znajdują się stopy drewniane, skrzynkowe, belki stropowe oparte są na ścianach zewn. oraz czterech rzędach drewnianych ram, 2- i 3-traktowych, podłogi deskowe, w obrębie klatki schodowej biegi są betonowe zaś spoczniki schodów - stalowo-ceramiczne, odcinkowe. Tynkowane elewacje otrzymały ramowy podział, skromny, utylitarny wystrój, nawiązuje w uproszczonej, zmodernizowanej postaci do form historycznych. Elewacja posadowiona w pierzei ul. Henryka, została zwieńczona trójkątnym szczytem z oklusem w strefie centralnej. Otwory okienne i drzwiowe (a także blendy okienne) zostały zamknięte łukiem odcinkowym, pod oknami umieszczono szerokie gzymsy podokienne o prostej formie. W elewacjach bocznych znajduje się stolarka okienna pochodząca z różnego okresu, w większości są to typowo fabryczne, pojedyncze okna wielopolowe o podziale kratowym (pierwotne – drewniane oraz wtórne – ślusarskie).

Budynek stanowi cenny w skali lokalnej przykład architektury przemysłowej, który z uwagi na nieliczne przekształcenia cechuje znaczny stopień autentyczności substancji i formy.

Zagrożenia: Pionowe pęknięcie konstrukcji muru w obrębie elewacji szczytowej płn.-zach. (w pierzei ul. Henryka), pojedyncze spękania nadproży otworów okiennych w obrębie elewacji bocznej, płd.-zach. Obiekt jest częściowo wyłączony z użytkowania.

Najpilniejsze postulaty: Naprawa konstrukcji płn.-zach. ściany szczytowej (likwidacja pęknięcia muru), wzmocnienie zniszczonych elementów konstrukcji dachu, docelowe generalne prace remontowo-konserwatorskie całości budynku.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Opr.: P. Ugorowicz, WUOZ w Łodzi, marzec 2020 r.
Fot.: P. Ugorowicz, WUOZ w Łodzi, wrzesień 2019 r.

